Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2025/2061(INI)

6.11.2025

OPINIA

Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

dla Komisji Budżetowej oraz Komisji Kontroli Budżetowej

w sprawie wdrożenia systemu warunkowości w zakresie praworządności (2025/2061(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Michał Wawrykiewicz

POPRAWKI

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przedstawia Komisji Budżetowej oraz Komisji Kontroli Budżetowej, jako komisjom przedmiotowo właściwym, co następuje:

Poprawka 1

Projekt rezolucji
Umocowanie 10 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając wniosek Komisji z dnia 16 lipca 2025 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2023/955 i rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565)) (projekt rozporządzenia PPKR),

Poprawka 2

Projekt rezolucji
Umocowanie 12 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie trwających wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 TUE dotyczących Węgier i służących umocnieniu praworządności oraz ich skutków dla budżetu[1a],
	[1a] Dz.U. C, C/2025/3705, 17.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3705/oj.

Poprawka 3

Projekt rezolucji

Umocowanie 12 b (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech i zamrożonych funduszy unijnych[1a],
	[1a] Dz.U. C, C/2024/5742, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

Poprawka 4

Projekt rezolucji
Umocowanie 14 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 września 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia[1a],
	[1a] Dz.U. C 125 z 5.4.2023, s. 463.

Poprawka 5

Projekt rezolucji
Umocowanie 14 b (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie praworządności i konsekwencji wyroku TSUE[1a],
	[1a] Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 168.

Poprawka 6

Projekt rezolucji
Umocowanie 15 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 października 2020 r. w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych[1a],
	[1a] Dz.U. C 395 z 29.9.2021, s. 2.

Poprawka 7

Projekt rezolucji
Umocowanie 15 b (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 września 2018 r. w sprawie wniosku wzywającego Radę do stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia[1a],
	[1a] Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 66.

Poprawka 8

Projekt rezolucji
Umocowanie 17 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 maja 2022 r. w sprawie trwających wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 TUE dotyczących Polski i Węgier[1a],

[1a] Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 147.

Poprawka 9

Projekt rezolucji
Umocowanie 17 b (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie łamania praworządności i praw podstawowych na Węgrzech oraz zamrożonych funduszy UE[1a],
	[1a] Dz.U. C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.

Poprawka 10

Projekt rezolucji
Umocowanie 19 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając skargę wniesioną przez Parlament przeciwko Komisji 25 marca 2024 r. w sprawie C-225/24 o stwierdzenie przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) nieważności decyzji wykonawczej Komisji C(2023)9014 z 13 grudnia 2023 r.[1a],
	[1a] Dz.U. C, C/2024/3063, 13.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3063/oj.

Poprawka 11

Projekt rezolucji
Umocowanie 21

Projekt rezolucji	*Poprawka*
– uwzględniając uwagi z misji	– uwzględniając uwagi z misji

informacyjnych Komisji Kontroli ***Budżetowej na*** Węgrzech w dniach 15–17 maja 2023 r. i na Słowacji w dniach 26–28 maja 2025 r.,	informacyjnych Komisji Kontroli ***Budżetowej na*** Węgrzech w dniach 15–17 maja 2023 r. i na Słowacji w dniach 26–28 maja 2025 r. ***oraz uwagi Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych dotyczące misji informacyjnej na Węgrzech w dniach 14–16 kwietnia 2025 r. oraz misji informacyjnej jej Grupy ds. Monitorowania Demokracji, Praworządności i Praw Podstawowych na Słowacji w dniach 2–3 czerwca 2025 r.;***

Poprawka 12

Projekt rezolucji
Umocowanie 29 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając badanie zlecone przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych pt. „Egzekwowanie prawa UE w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”[1a], opublikowane przez Dyrekcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej w styczniu 2024 r.,
	[1a] Badanie pt. „Egzekwowanie prawa UE w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, styczeń 2024 r.

Poprawka 13

Projekt rezolucji
Motyw A

Projekt rezolucji	*Poprawka*
A. mając na uwadze, że Unia opiera	A. mając na uwadze, że Unia opiera

się na wartościach zapisanych w art. 2 TUE, którymi są: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, państwo prawne oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; mając na uwadze, że wartości te ***znajdują odzwierciedlenie w prawach podstawowych określonych w Karcie – takich jak równość kobiet i mężczyzn***, ***niedyskryminacja oraz prawo do rokowań i działań zbiorowych***, ***zgodnie z prawem UE oraz krajowymi przepisami*** i ***praktykami – a także*** w międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka; mając na uwadze, że ***przestrzeganie tych wspólnych*** wartości ***stanowi podstawę*** praw ***przysługujących osobom mieszkającym*** w UE;	się na wartościach zapisanych w art. 2 TUE, którymi są: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, państwo prawne oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; mając na uwadze, że wartości te, ***wspólne państwom członkowskim***, ***są odzwierciedlone*** i ***zapisane*** w międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka; mając na uwadze, że ***demokracja, praworządność i prawa podstawowe to*** wartości***, które się wzajemnie umacniają, a ich podważanie może stanowić systemowe zagrożenie dla*** praw ***i wolności osób mieszkających*** w UE;

Poprawka 14

Projekt rezolucji
Motyw D

Projekt rezolucji	*Poprawka*
D. mając na uwadze, że rozporządzenie w sprawie warunkowości upoważnia ***UE*** do przyjęcia proporcjonalnych środków finansowych w celu ***zabezpieczenia jej interesów finansowych, jeżeli naruszenia*** zasad państwa prawnego w państwie członkowskim ***stwarzają poważne ryzyko*** wpływu na należyte zarządzanie ***finansami w ramach budżetu Unii*** lub na ochronę interesów finansowych Unii; mając na uwadze, że rozporządzenie zostało przyjęte jako część pakietu dotyczącego wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 po długich i trudnych negocjacjach między współprawodawcami, w szczególności z powodu podejmowanych przez niektóre państwa członkowskie prób powiązania negocjacji w sprawie WRF z negocjacjami w sprawie mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności; mając na uwadze, że jest	D. mając na uwadze, że rozporządzenie w sprawie warunkowości upoważnia ***Radę*** do przyjęcia***, na podstawie wniosku Komisji i z poinformowaniem Parlamentu,*** proporcjonalnych środków finansowych w celu ***ochrony budżetu UE przed naruszeniami*** zasad państwa prawnego w państwie członkowskim***, które negatywnie wpływają lub wiążą się z ryzykiem negatywnego*** wpływu na należyte zarządzanie ***finansowe przez UE budżetem UE*** lub na ochronę interesów finansowych Unii; mając na uwadze, że rozporządzenie zostało przyjęte jako część pakietu dotyczącego wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 po długich i trudnych negocjacjach między współprawodawcami, w szczególności z powodu podejmowanych przez niektóre państwa członkowskie prób powiązania negocjacji w sprawie WRF z negocjacjami

ono wiążące dla wszystkich państw członkowskich od momentu wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2021 r.;	w sprawie mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności; mając na uwadze, że jest ono wiążące dla wszystkich państw członkowskich od momentu wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2021 r.; ***mając na uwadze, że wieloletnie ramy finansowe na lata 2028-2034 powinny zapewniać, że wszelkie nowe mechanizmy są opracowane w sposób, który jest spójny z warunkowością w zakresie praworządności;***

Poprawka 15

Projekt rezolucji
Motyw F a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Fa. mając na uwadze, że zmiany konstytucyjne osłabiające niezależność mediów i wolność wypowiedzi oraz podważające mechanizmy kontroli i równowagi stanowią bezpośrednie zagrożenie dla wartości określonych w art. 2 TUE i mają konkretny wpływ na ochronę budżetu UE, ponieważ pogorszają warunki przejrzystego nadzoru nad funduszami UE;

Poprawka 16

Projekt rezolucji
Motyw F b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Fb. mając na uwadze, że w grudniu 2022 r. po raz pierwszy uruchomiono rozporządzenie w sprawie warunkowości w odniesieniu do Węgier, co doprowadziło do zawieszenia funduszy objętych polityką spójności w wysokości 6,3 mld EUR oraz zakazu zawierania nowych zobowiązań prawnych wobec węgierskich trustów interesu publicznego i utrzymywanych przez nie podmiotów, ze względu na systemowe naruszenia praworządności,

	które mogły zagrozić budżetowi UE i interesom finansowym UE, w tym ograniczenia niezależności sądownictwa i prokuratury, oraz ryzyko związane z korupcją i niedociągnięciami we wdrażaniu funduszy UE, w szczególności w odniesieniu do zamówień publicznych i roli wyżej wymienionych trustów interesu publicznego;

Poprawka 17

Projekt rezolucji
Motyw G

Projekt rezolucji	*Poprawka*
G. mając na uwadze, że w styczniu 2024 r., zgodnie z art. 9 rozporządzenia w sprawie warunkowości, Komisja opublikowała sprawozdanie, aby podsumować stosowanie przepisów; mając na uwadze, że przeprowadzona przez Komisję analiza jedynego dostępnego przypadku potwierdziła skuteczność przyjętych środków ochronnych i ich potencjał w przyszłości, niemniej Komisja stwierdziła, że jest zbyt wcześnie, aby wyciągać ostateczne wnioski, a szersza praktyka w tym zakresie pozwoliłaby lepiej określić możliwe usprawnienia;	G. mając na uwadze, że w styczniu 2024 r., zgodnie z art. 9 rozporządzenia w sprawie warunkowości, Komisja opublikowała sprawozdanie, aby podsumować stosowanie przepisów; mając na uwadze, że przeprowadzona przez Komisję analiza jedynego dostępnego przypadku potwierdziła skuteczność przyjętych środków ochronnych i ich potencjał w przyszłości, niemniej Komisja stwierdziła, że jest zbyt wcześnie, aby wyciągać ostateczne wnioski, a szersza praktyka w tym zakresie pozwoliłaby lepiej określić możliwe usprawnienia; ***mając na uwadze, że ocena przeprowadzona przez Komisję potwierdza, iż zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości terminy wyznaczone dla Komisji nie pozostawiają zbyt wiele miejsca na elastyczność i w niektórych fazach stanowią szczególne wyzwanie; mając na uwadze, że w przypadku Węgier w sprawozdaniu z zadowoleniem przyjęto postępy osiągnięte w kontekście rozporządzenia w sprawie warunkowości, ale nie podkreślono wystarczająco, w jakim stopniu problemy pozostają nierozwiązane;***

Poprawka 18

Projekt rezolucji
Motyw I

Projekt rezolucji	*Poprawka*
I. mając na uwadze, że celem niniejszego sprawozdania jest kontrola wdrażania rozporządzenia w sprawie warunkowości – zgodnie z określoną w nim rolą Parlamentu – poprzez wskazanie korzyści i niedociągnięć związanych z jego stosowaniem oraz poprzez wydanie zaleceń dotyczących jego przyszłego wdrażania;	I. mając na uwadze, że celem niniejszego sprawozdania jest kontrola wdrażania rozporządzenia w sprawie warunkowości – zgodnie z określoną w nim rolą Parlamentu – poprzez wskazanie korzyści i niedociągnięć związanych z jego stosowaniem oraz poprzez wydanie zaleceń dotyczących jego przyszłego wdrażania***, a także ocena spójności i skuteczności systemu warunkowości oraz innych instrumentów w „zestawie narzędzi na rzecz praworządności", takich jak rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów i tak zwane nadrzędne kamienie milowe związane z praworządnością w ramach RRF***;

Poprawka 19

Projekt rezolucji
Ustęp 3

Projekt rezolucji	*Poprawka*
3. z zadowoleniem przyjmuje ***stwierdzenie*** przez TSUE, że poszanowanie wartości zapisanych w art. 2 TUE jest stałym obowiązkiem ***po przystąpieniu do UE*** i warunkiem wstępnym korzystania ze wszystkich praw traktatowych i korzyści wynikających z członkostwa w UE, w tym dostępu do funduszy UE; zobowiązuje Komisję do podkreślenia tej kwestii w jej działaniach w zakresie komunikacji i egzekwowania przepisów;	3. z zadowoleniem przyjmuje ***potwierdzenie*** przez TSUE, że poszanowanie wartości zapisanych w art. 2 TUE jest stałym obowiązkiem ***wszystkich państw członkowskich*** i warunkiem wstępnym korzystania ze wszystkich praw traktatowych i korzyści wynikających z członkostwa w UE, w tym dostępu do funduszy UE; zobowiązuje Komisję do podkreślenia tej kwestii w jej działaniach w zakresie komunikacji i egzekwowania przepisów[1a]; ***podkreśla, że należy o tym częściej przypominać, ponieważ wzmacnia to wiarygodność UE, oraz zaznacza, że należy również konsekwentnie podkreślać skutki nieprzestrzegania przepisów;***

[1a] Zasada nieobniżania poziomu ochrony; opinia rzecznika generalnego M.

Camposa Sáncheza-Bordony przedstawiona 2 grudnia 2021 r. w sprawie C-156/21, Węgry/Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, ECLI:EU:C:2021:974, pkt 214.

Poprawka 20

Projekt rezolucji
Ustęp 3 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	3a. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że TSUE podkreślił, iż budżet UE jest kluczowym narzędziem realizacji zasady solidarności zapisanej w art. 2 TUE – jednej z podstawowych zasad UE[1a]; przypomina, że solidarność, osiągana przez dzielenie się zasobami finansowymi, zależy od wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, które opiera się na założeniu, że każde państwo członkowskie wykorzystuje wspólne fundusze w sposób odpowiedzialny i jest zdeterminowane, aby wypełniać swoje zobowiązania wynikające z prawa UE, w tym zobowiązanie do przestrzegania wartości zapisanych w art. 2 TUE, w szczególności praworządności;* ***[1a] Sprawa C-156/21, ww., pkt 129.

Poprawka 21

Projekt rezolucji
Ustęp 4

Projekt rezolucji	*Poprawka*
4. podkreśla, że ***te*** instrumenty ***finansowe*** nie mogą być traktowane jako substytut mechanizmów ochrony wartości zapisanych w art. 2 TUE, i przypomina, że zawieszenie prawa głosu na mocy art. 7 ust. 2 TUE pozostaje opcją w przypadkach uporczywych i poważnych naruszeń	4. podkreśla, że ***rozporządzenie w sprawie warunkowości oraz inne*** instrumenty ***budżetowe*** nie mogą być traktowane jako substytut mechanizmów ochrony wartości zapisanych w art. 2 TUE, i przypomina, że zawieszenie ***praw wynikających ze stosowania Traktatów, w***

praworządności;	***tym między innymi*** prawa głosu na mocy art. 7 ust. 2 TUE***,*** pozostaje opcją w przypadkach uporczywych i poważnych naruszeń praworządności***, oraz że mechanizm ten nie stanowi zatem „obejścia" procedury określonej w art. 7 TUE, ale powinien być postrzegany jako uzupełniający go***;

Poprawka 22

Projekt rezolucji
Ustęp 5

Projekt rezolucji	*Poprawka*
5. przypomina, że „zestaw narzędzi na rzecz praworządności" Komisji znacznie ewoluował w ciągu ostatniej dekady, obejmując wiele instrumentów służących ochronie praworządności, w tym roczne sprawozdanie na temat praworządności we wszystkich 27 państwach członkowskich, horyzontalny warunek podstawowy dotyczący Karty na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz tak zwane nadrzędne kamienie milowe związane z praworządnością w ramach RRF;	5. przypomina, że „zestaw narzędzi na rzecz praworządności" Komisji znacznie ewoluował w ciągu ostatniej dekady, obejmując wiele instrumentów służących ochronie praworządności, w tym roczne sprawozdanie na temat praworządności we wszystkich 27 państwach członkowskich, horyzontalny warunek podstawowy dotyczący Karty na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz tak zwane nadrzędne kamienie milowe związane z praworządnością w ramach RRF; ***podkreśla, że chociaż zmiany w zestawie narzędzi przyniosły pewne postępy, nie dały one jeszcze wystarczająco wymiernych rezultatów, głównie ze względu na ograniczoną wolę polityczną jego pełnego wykorzystania;***

Poprawka 23

Projekt rezolucji
Ustęp 6

Projekt rezolucji	*Poprawka*
6. podkreśla, że system warunkowości ma charakter budżetowy, ponieważ jego celem jest ochrona należytego zarządzania finansami UE i zabezpieczenie jej interesów finansowych, i ma on zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy	6. podkreśla, że system warunkowości ma charakter budżetowy, ponieważ jego celem jest ochrona należytego zarządzania finansami UE i zabezpieczenie jej interesów finansowych, i ma on zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy

naruszenie praworządności wpływa lub może poważnie wpłynąć na budżet UE; podkreśla, że różni się on od ***procedury przewidzianej*** w art. *7* TUE, ***która penalizuje poważne*** i ***trwałe naruszenia wartości określonych*** w art. 2 TUE;	naruszenie praworządności wpływa lub może poważnie wpłynąć na budżet UE; podkreśla, że różni się on od ***art. 7 ust. 1 i 2 TUE, które odnoszą się do sytuacji, w których istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia lub poważnego i trwałego naruszenia wartości określonych*** w art. ***2*** TUE, ***umożliwiają UE identyfikację takich zagrożeń*** i ***reagowanie na nie, w tym poprzez skierowanie zaleceń do danego państwa członkowskiego na podstawie art. 7 ust. 1 TUE, a*** w ***stosownych przypadkach poprzez przyjęcie sankcji na mocy*** art. *7* ***ust.*** 2 ***i 3*** TUE;

Poprawka 24

Projekt rezolucji
Ustęp 7

Projekt rezolucji	*Poprawka*
7. podkreśla, że postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na mocy art. 258 TFUE i art. 6 rozporządzenia finansowego pozostają uzupełniającymi się narzędziami w przypadku systemowych naruszeń wartości określonych w art. 2 TUE;	7. podkreśla, że postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na mocy art. 258 ***oraz 260*** TFUE i art. 6 rozporządzenia finansowego pozostają uzupełniającymi się narzędziami w przypadku systemowych naruszeń wartości określonych w art. 2 TUE; ***zauważa ponadto, że wyrok w oczekującej na rozstrzygnięcie przez TSUE sprawie C-769/22, Komisja przeciwko Węgrom (wartości Unii), mógłby doprowadzić do ustanowienia art. 2 TUE jako autonomiczną podstawę prawną, co umocniłoby postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;***

Poprawka 25

Projekt rezolucji
Ustęp 8

Projekt rezolucji	*Poprawka*
8. ***z zadowoleniem przyjmuje wydanie***	8. ***odnotowuje fakt, że wydane*** przez

przez TSUE ***wyroków*** z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawach C-156/21 i C-157/21***, w których oddalono*** w całości skargi Węgier i Polski o stwierdzenie nieważności rozporządzenia w sprawie warunkowości i jednoznacznie ***potwierdzono*** ważność, podstawę prawną i zgodność rozporządzenia z traktatem, a także uprawnienia UE w zakresie praworządności w państwach członkowskich;	TSUE ***wyroki*** z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawach C-156/21 i C-157/21 ***oddaliły*** w całości skargi Węgier i Polski o stwierdzenie nieważności rozporządzenia w sprawie warunkowości i jednoznacznie ***potwierdziły*** ważność, podstawę prawną i zgodność rozporządzenia z traktatem, a także uprawnienia UE w zakresie praworządności w państwach członkowskich; ***zauważa ponadto, że w tych samych wyrokach TSUE potwierdził, iż wartości wyrażone w art. 2 TUE zawierają prawnie wiążące zobowiązania państw członkowskich;***

Poprawka 26

Projekt rezolucji
Ustęp 9

Projekt rezolucji	*Poprawka*
9. przyjmuje do wiadomości dodatkowe wyjaśnienia dotyczące tego procesu, przedstawione przez Komisję w wytycznych w sprawie rozporządzenia w sprawie warunkowości z 2022 r. oraz przegląd jego praktycznego stosowania w sprawozdaniu Komisji dotyczącym stosowania z 2024 r.; ubolewa jednak, że ***wytyczne przyjęto*** ponad rok po wejściu w życie ***rozporządzenia***, ***co przyczyniło się do faktycznego opóźnienia jego*** stosowania;	9. przyjmuje do wiadomości dodatkowe wyjaśnienia dotyczące tego procesu, przedstawione przez Komisję w wytycznych w sprawie rozporządzenia w sprawie warunkowości z 2022 r. oraz przegląd jego praktycznego stosowania w sprawozdaniu Komisji dotyczącym stosowania z 2024 r.; ubolewa jednak, że ***Komisja niezgodnie z prawem wstrzymała stosowanie rozporządzenia w sprawie warunkowości przez*** ponad rok po ***jego*** wejściu w życie***, w następstwie konkluzji Rady Europejskiej, które były niezgodne z rozporządzeniem w sprawie warunkowości***, ***a przy tym nie były wiążące dla Komisji; ponownie wyraża ubolewanie, że Komisja przyjęła wytyczne dotyczące*** stosowania ***rozporządzenia w sprawie warunkowości, chociaż nie wykazano potrzeby wprowadzenia takich wytycznych***;

Poprawka 27

Projekt rezolucji
Ustęp 10 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	10a. zauważa, że rozporządzenie w sprawie warunkowości jest jedynym instrumentem, który wymaga oceny tego, czy inne narzędzia mogłyby skuteczniej chronić interesy finansowe UE w przypadkach naruszenia praworządności; uważa, że przydatne mogłoby być zastanowienie się nad praktycznym znaczeniem i proporcjonalnością tego wymogu przy jego wdrażaniu;

Poprawka 28

Projekt rezolucji
Ustęp 10 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	10b. zauważa, że chociaż państwa członkowskie mają różne tożsamości narodowe i tradycje, praworządność jest wartością wspólną dla UE i państw członkowskich oraz stanowi część fundamentów UE i jej porządku prawnego[1a]; zauważa, że praworządność można zdefiniować za pomocą sześciu zasad uznanych przez TSUE i Europejski Trybunał Praw Człowieka oraz rozwiniętych przez Radę Europy, a mianowicie: (i) legalność, która oznacza przejrzysty, rozliczalny, demokratyczny i pluralistyczny proces stanowienia prawa, (ii) pewność prawa, (iii) zakaz arbitralnego wykonywania władzy wykonawczej, (iv) skuteczna ochrona sądowa przez niezależne i bezstronne sądy, ze skuteczną kontrolą sądową obejmującą poszanowanie praw podstawowych, (v) podział władzy, (vi) równość wobec prawa;

[1a] Sprawa przed TSUE C-156/21, ww., pkt 128.

Poprawka 29

Projekt rezolucji
Ustęp 11

Projekt rezolucji	*Poprawka*
11. zauważa, że potencjalne naruszenia praworządności są zgłaszane Komisji na podstawie szerokiej bazy dowodów, w tym sprawozdań Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Prokuratury Europejskiej (EPPO) i ***ETO***, a także informacji przekazanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstwa i sygnalistów; głęboko ubolewa nad brakiem przejrzystości w odniesieniu do ocen Komisji, które nie prowadzą do przedstawienia środków lub prowadzą do wyboru innego instrumentu;	11. zauważa, że potencjalne naruszenia praworządności są zgłaszane Komisji na podstawie szerokiej bazy dowodów, w tym ***rezolucji Parlamentu,*** sprawozdań Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Prokuratury Europejskiej (EPPO) i ***Europejskiego Trybunału Obrachunkowego***, a także informacji przekazanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstwa i sygnalistów; głęboko ubolewa nad brakiem przejrzystości w odniesieniu do ocen Komisji, które nie prowadzą do przedstawienia środków lub prowadzą do wyboru innego instrumentu;

Poprawka 30

Projekt rezolucji
Ustęp 12

Projekt rezolucji	*Poprawka*
12. zauważa, że dotychczas tylko bardzo niewielka liczba zainteresowanych stron skorzystała ze standardowego formularza skargi Komisji załączonego do wytycznych na rok 2022; zaleca, aby Komisja przyjmowała skargi w dowolnej formie pisemnej; apeluje ponadto o utworzenie poufnego portalu zgłoszeń, za pośrednictwem którego zainteresowane strony będą mogły zgłaszać przypadki niezgodności, umożliwiając tym samym szybkie podjęcie działań naprawczych;	12. zauważa, że dotychczas tylko bardzo niewielka liczba zainteresowanych stron skorzystała ze standardowego formularza skargi Komisji załączonego do wytycznych na rok 2022; zaleca, aby Komisja przyjmowała skargi w dowolnej formie pisemnej***, niezwłocznie potwierdzała otrzymanie skargi, nadając jej jednoznaczny numer referencyjny, a nie później niż rok po złożeniu skargi przekazała skarżącemu aktualne informacje na temat działań następczych***; apeluje ponadto o utworzenie poufnego portalu zgłoszeń, za pośrednictwem którego zainteresowane strony będą mogły zgłaszać przypadki niezgodności, umożliwiając tym samym szybkie podjęcie działań naprawczych; ***podkreśla znaczenie***

	zwiększenia świadomości i widoczności tego mechanizmu; uważa ponadto, że po otrzymaniu skargi Komisja mogłaby przyjąć bardziej pomocne i ułatwiające podejście, aby zapewnić, że skarga zawiera elementy niezbędne do jej prawidłowego rozpatrzenia;

Poprawka 31

Projekt rezolucji
Ustęp 13

Projekt rezolucji	*Poprawka*
13. ubolewa, że pomimo kolejnych niepokojących ustaleń zawartych w rocznych sprawozdaniach Komisji na temat praworządności oraz w sprawozdaniach OLAF-u i EPPO, wskazujących na ryzyko budżetowe w kilku państwach członkowskich, na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości wysłano zaledwie dwa formalne powiadomienia, a decyzję o zastosowaniu środków podjęto tylko w jednym przypadku;	13. ubolewa, że pomimo kolejnych niepokojących ustaleń zawartych w rocznych sprawozdaniach Komisji na temat praworządności***, a także w uwagach od organizacji społeczeństwa obywatelskiego*** oraz w sprawozdaniach OLAF-u i EPPO, wskazujących na ryzyko budżetowe w kilku państwach członkowskich, na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości wysłano zaledwie dwa formalne powiadomienia, a decyzję o zastosowaniu środków podjęto tylko w jednym przypadku; ***podkreśla potrzebę bardziej zinstytucjonalizowanej i ustrukturyzowanej współpracy między odpowiednimi organami w tym zakresie, aby zapewnić skuteczne stosowanie rozporządzenia w sprawie warunkowości; zauważa w tym kontekście w szczególności, że stwierdzenie poważnych problemów – o których EPPO poinformowała Komisję w odniesieniu do Polski w 2022 r., a Słowacji w 2023 r. – nie doprowadziły do żadnych działań na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości;***

Poprawka 32

Projekt rezolucji
Ustęp 14

Projekt rezolucji	*Poprawka*
14. podkreśla, że rozporządzenie w sprawie warunkowości musi być stosowane konsekwentnie we wszystkich państwach członkowskich; wzywa Komisję oraz, w stosownych przypadkach, Radę do podjęcia szybkich i w pełni przejrzystych działań, jeżeli stwierdzono związek między naruszeniami praworządności a ryzykiem dla budżetu UE, a dane państwo członkowskie nie podejmuje działań w celu trwałego i skutecznego zaradzenia tej sytuacji; nalega, aby długie nieformalne rozmowy nie stały się substytutem zdecydowanych działań i aby unikać politycznego impasu lub ***szantażu***;	14. podkreśla, że rozporządzenie w sprawie warunkowości musi być stosowane konsekwentnie we wszystkich państwach członkowskich; wzywa Komisję oraz, w stosownych przypadkach, Radę do podjęcia szybkich i w pełni przejrzystych działań, jeżeli stwierdzono związek między naruszeniami praworządności a ryzykiem dla budżetu UE, a dane państwo członkowskie nie podejmuje działań w celu trwałego i skutecznego zaradzenia tej sytuacji; nalega, aby długie nieformalne rozmowy nie stały się substytutem zdecydowanych działań i aby unikać politycznego impasu lub ***gry na przetrzymanie; ponownie podkreśla, że w żadnym wypadku nie można traktować praworządności jako przedmiotu targów politycznych;***

Poprawka 33

Projekt rezolucji
Ustęp 15

Projekt rezolucji	*Poprawka*
15. podkreśla, że oceny Komisji muszą być bezstronne i sprawiedliwe, uwzględniać wszystkie dostępne fakty oraz przestrzegać zasad obiektywizmu, niedyskryminacji i równości państw członkowskich wobec traktatów; podkreśla, że wybór i skala środków ochrony budżetu muszą być zgodne z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 rozporządzenia w sprawie warunkowości z uwzględnieniem powagi, czasu trwania i powtarzalności naruszenia, współpracy danego państwa członkowskiego i konkretnego ryzyka finansowego, a także wpływu na uprawnionych odbiorców końcowych i beneficjentów, w szczególności tych mniejszych; wzywa Komisję do ujawnienia ilościowej metody oceny ryzyka, którą już stosuje	15. podkreśla, że oceny Komisji muszą być bezstronne i sprawiedliwe, uwzględniać wszystkie dostępne fakty oraz przestrzegać zasad obiektywizmu, niedyskryminacji i równości państw członkowskich wobec traktatów; podkreśla, że wybór i skala środków ochrony budżetu muszą być zgodne z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 rozporządzenia w sprawie warunkowości z uwzględnieniem powagi, czasu trwania i powtarzalności naruszenia, współpracy danego państwa członkowskiego i konkretnego ryzyka finansowego, a także wpływu na uprawnionych odbiorców końcowych i beneficjentów, w szczególności tych mniejszych; wzywa Komisję do ujawnienia ilościowej metody oceny ryzyka, którą już stosuje wewnętrznie, zgodnie z zaleceniami ETO;

wewnętrznie, zgodnie z zaleceniami ETO;	***przypomina o niepokojących ustaleniach ETO zawartych w sprawozdaniu specjalnym 03/2024, w szczególności o tym, że przy podejmowaniu decyzji o tym, aby nie blokować lub nie uwalniać funduszy, ważną rolę odgrywają względy polityczne, czego dowodem jest fakt, że Komisja w przeszłości nie korzystała z rozporządzenia w sprawie warunkowości w odniesieniu do Polski i nie korzystała z niego w odniesieniu do Słowacji, nawet jeżeli stwierdziła naruszenia praworządności związane z budżetem w odniesieniu do tych państw członkowskich w kontekście innych instrumentów;***

Poprawka 34

Projekt rezolucji
Ustęp 16

Projekt rezolucji	*Poprawka*
16. zdaje sobie sprawę, że niektóre aspekty rozporządzenia w sprawie warunkowości utrudniają uruchomienie mechanizmu, w szczególności wymóg wykazania wystarczająco bezpośredniego związku między naruszeniami praworządności a poważnym ryzykiem niekorzystnego wpływu na budżet UE; podkreśla jednak, że wymogi te nie powinny stanowić uzasadnienia dla nieuruchamiania mechanizmu;	16. zdaje sobie sprawę, że niektóre aspekty rozporządzenia w sprawie warunkowości utrudniają uruchomienie mechanizmu, w szczególności wymóg wykazania wystarczająco bezpośredniego związku między naruszeniami praworządności a poważnym ryzykiem niekorzystnego wpływu na budżet UE; podkreśla jednak, że wymogi te nie powinny stanowić uzasadnienia dla nieuruchamiania mechanizmu; ***ubolewa w tym kontekście, że Komisja stosuje najbardziej zawężającą interpretację rozporządzenia, wykluczając z zakresu jego stosowania nawet poważne naruszenia mające wpływ na fundusze UE; przypomina, że rozporządzenie wyraźnie stanowi, iż zagrożenie niezawisłości sądownictwa oraz ograniczenie dostępności i skuteczności środków ochrony prawnej, w tym poprzez restrykcyjne przepisy proceduralne i niewykonanie wyroków, naruszają zasadę praworządności[1a];***

[1a] ***Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 147.***

Poprawka 35

Projekt rezolucji
Ustęp 16 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	16a. podkreśla, że nawet jeżeli niedociągnięcia w dziedzinie praworządności mają charakter ogólny i wpływają na system prawny państwa członkowskiego jako całość, tak jak w przypadku naruszeń niezależności sądownictwa, skuteczności ścigania, najwyższych instytucji kontroli lub pluralizmu mediów, niedociągnięcia te mogą mieć bezpośredni i poważny wpływ na budżet UE poprzez usunięcie systemowych zabezpieczeń przed nadużyciami finansowymi i innymi działaniami niezgodnymi z prawem; podkreśla, że pojęcia bezpośredniego wpływu na budżet UE nie należy interpretować jako ograniczającego zakres rozporządzenia w sprawie warunkowości wyłącznie do kwestii związanych konkretnie z wykonaniem budżetu, takich jak przepisy dotyczące zamówień publicznych, ponieważ podejście to zmotywowałoby jedynie podmioty działające w złej wierze do osłabiania gwarancji praworządności w szerszym ujęciu;

Poprawka 36

Projekt rezolucji
Ustęp 16 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	16b. przypomina, że nieskuteczna lub opóźniona współpraca państwa członkowskiego z EPPO lub z OLAF-em stanowi podstawę do podjęcia działań na mocy rozporządzenia w sprawie

warunkowości; podkreśla ponadto potrzebę opracowania bardziej konkretnych form współpracy z odpowiednimi organami i agencjami UE w celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych UE; apeluje ponadto, aby przystąpienie do EPPO stało się warunkiem dla krajów kandydujących do UE, tak aby zapobiec sytuacjom, w których niektóre państwa członkowskie odmawiają udziału w tym mechanizmie;

Poprawka 37

Projekt rezolucji
Ustęp 16 c (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	16c. podkreśla, że w dążeniach do zapewnienia jak najskuteczniejszej ochrony swoich interesów finansowych UE rozpoczęła prace przygotowawcze mające na celu przegląd struktury służącej zwalczaniu nadużyć finansowych, aby zwiększyć efektywność działania odpowiednich podmiotów i uniknąć powielania działań na każdym etapie cyklu zwalczania nadużyć finansowych, w tym zapobiegania im, wykrywania ich, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, naprawiania ich skutków i odzyskiwania odpowiednich kwot; zaznacza, że prace te powinny być ściśle powiązane z wdrażaniem rozporządzenia w sprawie warunkowości, tak aby zapewnić spójność i komplementarność w kwestii ochrony budżetu UE;

Poprawka 38

Projekt rezolucji
Ustęp 16 d (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	16d. zauważa, że zgodnie z oceną Komisji z 2024 r. procedura przewidziana

	w rozporządzeniu w sprawie warunkowości jest stosunkowo szybka, ale terminy wyznaczone dla Komisji nie pozostawiają zbyt wiele miejsca na elastyczność i w niektórych fazach stanowią szczególne wyzwanie; zaznacza, że – jak podkreślono w sprawozdaniu Komisji – skuteczność procedury można poprawić przez zapewnienie, aby państwo członkowskie przy przedkładaniu Komisji swoich uwag przedstawiały również ewentualne opinie organów rządowych, których dotyczą środki, co pozwoliłoby na bardziej szczegółową ocenę istotnych kwestii i środków, które byłyby najbardziej skuteczne; podkreśla, że w przypadku uznania tego wymogu za stosowny, należy przynajmniej jasno określić, w jaki sposób należy go rozumieć i stosować;

Poprawka 39

Projekt rezolucji
Ustęp 17

Projekt rezolucji	*Poprawka*
17. odnotowuje, że Rada postanowiła zawiesić 55 % zobowiązań budżetowych dla trzech programów operacyjnych w ramach polityki spójności dla Węgier; wskazuje na analizę prawną[17] wykazującą, że systemowy i uporczywy charakter naruszeń praworządności na Węgrzech powinien był doprowadzić do zawieszenia finansowania unijnego w znacznie większym stopniu, aby chronić budżet UE zgodnie z zasadą proporcjonalności; zauważa, że w ponownych ocenach sytuacji na Węgrzech z grudnia 2023 r. i grudnia 2024 r. Komisja stwierdziła, że nie zaradzono sytuacji, która doprowadziła do przyjęcia środków; wzywa Komisję do oceny i zajęcia się kwestią regresu w obszarze praworządności poprzez zaproponowanie dodatkowych środków lub aktualizację już istniejących;	17. odnotowuje, że Rada postanowiła zawiesić 55 % zobowiązań budżetowych dla trzech programów operacyjnych w ramach polityki spójności dla Węgier***, a także zakazać zaciągania nowych zobowiązań prawnych wobec węgierskich trustów interesu publicznego oraz podmiotów utrzymywanych przez takie trusty***; wskazuje na analizę prawną[17] wykazującą, że systemowy i uporczywy charakter naruszeń praworządności na Węgrzech powinien był doprowadzić do zawieszenia finansowania unijnego w znacznie większym stopniu, aby chronić budżet UE zgodnie z zasadą proporcjonalności; zauważa, że w ponownych ocenach sytuacji na Węgrzech z grudnia 2023 r. i grudnia 2024 r. Komisja stwierdziła, że nie zaradzono sytuacji, która doprowadziła do przyjęcia środków; wzywa Komisję do oceny i zajęcia się kwestią regresu w obszarze

praworządności poprzez zaproponowanie dodatkowych środków lub aktualizację już istniejących***, aby uwzględnić w ich przypadku wspomnianą analizę prawną***;

[17] Analiza zlecona przez Daniela Freunda, posła do PE z grupy Verts/ALE – Lane Scheppele, K., Kelemen, R. D., Morijn, J., „Freezing all EU funds to Hungary: A legal analysis of why a 100 % suspension is »proportionate« and »appropriate« under Regulation 2020/2092 on a general regime of conditionality for the protection of the Union budget", [Zamrożenie wszystkich unijnych środków dla Węgier. Analiza prawna uzasadniająca, dlaczego zawieszenie środków w 100 % jest „proporcjonalne" i „odpowiednie" na mocy rozporządzenia 2020/2092 w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii], maj 2022 r.

[17] Analiza zlecona przez Daniela Freunda, posła do PE z grupy Verts/ALE – Lane Scheppele, K., Kelemen, R. D., Morijn, J., „Freezing all EU funds to Hungary: A legal analysis of why a 100 % suspension is »proportionate« and »appropriate« under Regulation 2020/2092 on a general regime of conditionality for the protection of the Union budget", [Zamrożenie wszystkich unijnych środków dla Węgier. Analiza prawna uzasadniająca, dlaczego zawieszenie środków w 100 % jest „proporcjonalne" i „odpowiednie" na mocy rozporządzenia 2020/2092 w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii], maj 2022 r.

Poprawka 40

Projekt rezolucji
Ustęp 20

Projekt rezolucji	*Poprawka*
20. przypomina, że rozporządzenie w sprawie warunkowości wyraźnie stanowi, że uzupełnia ono istniejące narzędzia ochrony budżetu i ma być stosowane „w przypadkach, gdy inne procedury określone w ustawodawstwie Unii nie pozwoliłyby na skuteczniejszą ochronę budżetu Unii"; wyraża ubolewanie z powodu interpretacji Komisji, zgodnie z którą na podstawie tego sformułowania przedmiotowy instrument należy stosować wyłącznie jako środek ostateczny; zauważa z niepokojem, że monitorowanie praworządności ***w Komisji*** jest podzielone między różne służby, co niekiedy skutkuje niespójnymi i opóźnionymi działaniami;	20. przypomina, że rozporządzenie w sprawie warunkowości wyraźnie stanowi, że uzupełnia ono istniejące narzędzia ochrony budżetu i ma być stosowane „w przypadkach, gdy inne procedury określone w ustawodawstwie Unii nie pozwoliłyby na skuteczniejszą ochronę budżetu Unii"; wyraża ubolewanie z powodu interpretacji Komisji, zgodnie z którą na podstawie tego sformułowania przedmiotowy instrument należy stosować wyłącznie jako środek ostateczny; zauważa z niepokojem, że monitorowanie praworządności ***przez Komisję*** jest podzielone między różne służby, co niekiedy skutkuje niespójnymi i opóźnionymi działaniami ***lub w ogóle ich***

brakiem;

Poprawka 41

Projekt rezolucji
Ustęp 21

Projekt rezolucji	*Poprawka*
21. uważa, że nie jest jasne, w jaki sposób rozporządzenie w sprawie warunkowości współdziała w praktyce z innymi instrumentami z zestawu narzędzi na rzecz praworządności, w szczególności z horyzontalnym warunkiem podstawowym stosowania Karty na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz z nadrzędnymi kamieniami milowymi związanymi z praworządnością w ramach RRF; wyraża ubolewanie, że w grudniu 2023 r. Komisja oceniła, że Węgry spełniły horyzontalny warunek podstawowy dotyczący niezależności sądów, a jednocześnie utrzymała środki nałożone na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości; podkreśla, że ten brak spójności utrudnia demokratyczną kontrolę ich stosowania;	21. uważa, że nie jest jasne, w jaki sposób rozporządzenie w sprawie warunkowości współdziała w praktyce z innymi instrumentami z zestawu narzędzi na rzecz praworządności, w szczególności z horyzontalnym warunkiem podstawowym stosowania Karty na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz z nadrzędnymi kamieniami milowymi związanymi z praworządnością w ramach RRF; wyraża ubolewanie, że w grudniu 2023 r. Komisja oceniła, że Węgry spełniły horyzontalny warunek podstawowy dotyczący niezależności sądów, a jednocześnie utrzymała środki nałożone na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości; ***zwraca ponadto uwagę, że na przykład w Polsce niektóre środki nie zostały uwolnione, ponieważ nie spełniono horyzontalnego warunku podstawowego lub nie osiągnięto tzw. nadrzędnych kamieni milowych, a przyczyny niestosowania rozporządzenia w sprawie warunkowości nie zostały udokumentowane;*** podkreśla, że ten brak spójności utrudnia demokratyczną kontrolę ich stosowania; ***ponownie podkreśla swoje stanowisko, że decyzja Komisji jest niezgodna z prawem, jak podniesiono w toczącym się postępowaniu wszczętym przez Parlament przeciwko Komisji w sprawie C-225/24, w szczególności ze względu na naruszenie wielu przepisów materialnych rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz ze względu na spoczywający na Komisji obowiązek uzasadnienia swojej decyzji, a także nadużycie władzy w postaci kompromisu politycznego w związku z odstąpieniem przez Węgry od weta wobec niektórych***

pilnych decyzji wymagających jednomyślności w Radzie Europejskiej;

Poprawka 42

Projekt rezolucji
Ustęp 23

Projekt rezolucji	*Poprawka*
23. ***ostrzega***, że ***realokacja lub przesunięcie zamrożonych środków na inne programy lub cele byłoby sygnałem dla rządów niespełniających wymogów, że straty można zrekompensować gdzie indziej***; w związku z tym wzywa Komisję do odrzucenia wszelkich wniosków o przeniesienie środków do innych programów lub priorytetów w ramach tego samego programu, które mogłyby prowadzić do obejścia zawieszeń na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości; domaga się, aby Komisja przekazywała Parlamentowi pełny tekst każdego takiego wniosku o przeniesienie, tak aby demokratyczna kontrola mogła poprzedzać decyzję Komisji, a nie następować po niej;	23. ***podkreśla***, że ***żadne przesunięcia, zmiany programów ani przetasowania – w tym zobowiązań i płatności – nie powinny być wykorzystywane do kompensowania środków przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie warunkowości lub rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów***; w związku z tym wzywa Komisję do odrzucenia wszelkich wniosków o przeniesienie środków do innych programów lub priorytetów w ramach tego samego programu, które mogłyby prowadzić do obejścia zawieszeń na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości ***oraz rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów***; domaga się, aby Komisja przekazywała Parlamentowi pełny tekst każdego takiego wniosku o przeniesienie, tak aby demokratyczna kontrola mogła poprzedzać decyzję Komisji, a nie następować po niej; ***przypomina o zobowiązaniu podjętym przez Komisję podczas przyjmowania zmienionego pakietu dotyczącego polityki spójności, że nowych mechanizmów elastyczności nie będzie można wykorzystywać do obchodzenia środków przyjętych na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości lub rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do pełnego przestrzegania tego zobowiązania w praktyce, aby zachować skutek odstraszający i integralność mechanizmów warunkowości w zakresie praworządności; podkreśla, że takie przeniesienia należy uznać za niedopuszczalne z punktu widzenia prawa; wzywa Komisję do zapewnienia***

odpowiednich gwarancji prawnych, w tym w ramach WRF na lata 2028–2034;

Poprawka 43

Projekt rezolucji
Ustęp 23 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	23a. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wzmocnienia związku między zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu na temat praworządności a wsparciem finansowym w WRF na lata 2028–2034 oraz rozszerzenia w aspekcie praworządności planu „reformy za fundusze" opracowanego w ramach RRF po pandemii COVID-19; podkreśla, że ocena warunków i poziomów odniesienia w dziedzinie praworządności w WRF na lata 2028–2034 musi opierać się na bezstronnych ekspertyzach tematycznych, a nie na porozumieniach politycznych, oraz że cel ten należy realizować i chronić w ramach procedury przeprowadzania tej oceny i wyciągania odpowiednich wniosków z jej wyników; odnotowuje w tym kontekście, że skierowane do państw członkowskich decyzje dotyczące przestrzegania zasad praworządności i praw podstawowych powinny być przyjmowane przez Komisję, jako strażniczkę traktatów, a nie przez Radę, która może nie chcieć podejmować działań wpływających negatywnie na państwa członkowskie; wskazuje, że procedura dotycząca aktów delegowanych umożliwia Komisji podejmowanie szybkiego działania, a jednocześnie zapewnia kontrolę polityczną ze strony Parlamentu i Rady;

Poprawka 44

Projekt rezolucji
Ustęp 25

Projekt rezolucji	*Poprawka*
25. przypomina, że Parlament bardzo poważnie ***traktuje swoją rolę kontrolną*** w zakresie wdrażania rozporządzenia w sprawie warunkowości; uznaje, że Komisja wypełniła swój prawny obowiązek niezwłocznego informowania Parlamentu o wszelkich proponowanych, przyjętych lub zniesionych środkach; ubolewa, że Komisja dostarczyła jedynie minimum informacji, pomijając kluczowe szczegóły, i nawet na wniosek Parlamentu nie udostępniła pełnej dokumentacji; podkreśla, że terminowa, kompleksowa i proaktywna wymiana informacji ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego wykonywania przez Parlament jego obowiązków budżetowych i nadzorczych;	25. przypomina, że Parlament ***podchodzi*** bardzo poważnie ***do swojej roli kontrolnej*** w zakresie wdrażania rozporządzenia w sprawie warunkowości***, a także przypomina, że zgodnie z art. 8 rozporządzenia Komisja niezwłocznie informuje Parlament o wszelkich środkach proponowanych, przyjętych lub uchylonych zgodnie z art. 5, 6 i 7 rozporządzenia***; uznaje, że Komisja wypełniła swój prawny obowiązek niezwłocznego informowania Parlamentu o wszelkich proponowanych, przyjętych lub zniesionych środkach; ubolewa, że Komisja dostarczyła jedynie minimum informacji, pomijając kluczowe szczegóły, i nawet na wniosek Parlamentu nie udostępniła pełnej dokumentacji; podkreśla, że terminowa, kompleksowa i proaktywna wymiana informacji ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego wykonywania przez Parlament jego obowiązków budżetowych i nadzorczych;

Poprawka 45

Projekt rezolucji
Ustęp 27

Projekt rezolucji	*Poprawka*
27. wzywa Komisję do uzgodnienia bezpiecznego kanału komunikacji, aby zapewnić odpowiedzialnym organom Parlamentu dostęp do takich informacji przy jednoczesnym zachowaniu ich poufności;	***skreśla się***

Poprawka 46

Projekt rezolucji
Ustęp 28 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	28a. uważa, ogólnie rzecz biorąc, że

	należy wzmocnić dialog międzyinstytucjonalny i współpracę w zakresie praworządności na szczeblu UE; ubolewa nad faktem, że Komisja i Rada odrzucały dotychczas propozycję Parlamentu dotyczącą zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie demokracji, praworządności i praw podstawowych; potwierdza swoją gotowość do wznowienia rozmów na temat takiego porozumienia;

Poprawka 47

Projekt rezolucji
Ustęp 28 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	28b. przypomina, że zgodnie z art. 9 rozporządzenia w sprawie warunkowości Komisja do 12 stycznia 2024 r. powinna przedstawić Parlamentowi i Radzie sprawozdanie dotyczące jego stosowania, w szczególności skuteczności przyjętych środków; zauważa, że Komisja należycie wywiązała się z tego obowiązku sprawozdawczego; wzywa Komisję, aby – biorąc pod uwagę, że rozporządzenie ma obowiązywać bez ograniczeń czasowych – przedstawiała takie sprawozdanie raz do roku;

Poprawka 48

Projekt rezolucji
Ustęp 29

Projekt rezolucji	*Poprawka*
29. przypomina szczegółowe przepisy rozporządzenia w sprawie warunkowości i wytycznych z 2022 r., które zobowiązują UE do ochrony uzasadnionych interesów odbiorców końcowych i beneficjentów przed skutkami finansowymi sankcji nałożonych na ich rządy; przypomina w szczególności, że państwa członkowskie	29. przypomina szczegółowe przepisy rozporządzenia w sprawie warunkowości i wytycznych z 2022 r., które zobowiązują UE do ochrony uzasadnionych interesów odbiorców końcowych i beneficjentów przed skutkami finansowymi sankcji nałożonych na ich rządy; ***wyraża zaniepokojenie, że zawieszenie funduszy***

podlegające środkom na mocy rozporządzenia są zobowiązane do dalszego wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań wobec odbiorców końcowych i beneficjentów;	***UE może być nadużywane jako broń polityczna wobec społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych;*** przypomina w szczególności, że państwa członkowskie podlegające środkom na mocy rozporządzenia są zobowiązane do dalszego wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań wobec odbiorców końcowych i beneficjentów;

Poprawka 49

Projekt rezolucji
Ustęp 30

Projekt rezolucji	*Poprawka*
30. ubolewa, że w praktyce przewidziane zabezpieczenia pozostają w dużej mierze teoretyczne, ponieważ procedury bezpośredniej wypłaty lub przekierowania środków są uciążliwe, a komunikacja z odbiorcami końcowymi i beneficjentami jest sporadyczna; przyznaje, że na szczeblu UE należy zrobić więcej, aby poprawić ochronę uzasadnionych interesów odbiorców końcowych i beneficjentów oraz zapewnić im dostęp do unijnego finansowania;	30. ubolewa, że w praktyce przewidziane zabezpieczenia pozostają w dużej mierze teoretyczne, ponieważ procedury bezpośredniej wypłaty lub przekierowania środków są uciążliwe, a komunikacja z odbiorcami końcowymi i beneficjentami jest sporadyczna; ***z zadowoleniem przyjmuje wyrażony przez Komisję we wniosku dotyczącym WRF na lata 2028–2034 zamiar wzmocnienia ochrony odbiorców końcowych i beneficjentów; podkreśla jednak, że zobowiązanie to musi przełożyć się na skuteczne zabezpieczenia w praktyce, i zaznacza, że biorąc pod uwagę niedociągnięcia zaobserwowane w obecnych ramach, konieczne będzie określenie jasnych i konkretnych mechanizmów zapewniających rzeczywistą ochronę beneficjentów; wyraża zaniepokojenie, że proponowana struktura WRF na lata 2028–2034 może jeszcze bardziej utrudnić ochronę ostatecznych odbiorców i beneficjentów, ponieważ przyznaje ona rządom państw członkowskich większą kontrolę nad zarządzaniem funduszami UE;*** przyznaje, że na szczeblu UE należy zrobić więcej, aby poprawić ochronę uzasadnionych interesów odbiorców końcowych i beneficjentów oraz zapewnić im dostęp do unijnego finansowania; ***przyjmuje do***

	wiadomości art. 15 ust. 4 projektu rozporządzenia w sprawie FPKR i podkreśla, że należy wprowadzić zobowiązanie do udostępniania środków odpowiadających umorzeniom w systemie warunkowości do wykorzystania w ramach innych instrumentów lub programów UE realizowanych w kontekście zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, w szczególności tych, które przyczyniają się do wspierania demokracji w Europie, społeczeństwa obywatelskiego, wartości UE lub walki z korupcją, przynajmniej częściowo w państwie członkowskim, w którym doszło do naruszeń;

Poprawka 50

Projekt rezolucji
Ustęp 31

Projekt rezolucji	*Poprawka*
31. z niepokojem zauważa, że w niektórych państwach członkowskich kleptokratyczne struktury oligarchiczne systematycznie przejmują strategicznie ważne sektory, takie jak bankowość, handel detaliczny, żywność, farmacja, budownictwo i technologia, co może stanowić zagrożenie dla ochrony budżetu UE, na przykład gdy takie struktury ubiegają się o fundusze UE; podkreśla znaczenie zagwarantowania wszystkim wnioskodawcom równych szans w dostępie zarówno do unijnego finansowania, jak i do bezstronnych i skutecznych mechanizmów składania skarg;	31. z niepokojem zauważa, że w niektórych państwach członkowskich kleptokratyczne struktury oligarchiczne systematycznie przejmują strategicznie ważne sektory, takie jak bankowość, handel detaliczny, żywność, farmacja, budownictwo i technologia, co może stanowić zagrożenie dla ochrony budżetu UE, na przykład gdy takie struktury ubiegają się o fundusze UE; podkreśla znaczenie zagwarantowania wszystkim wnioskodawcom równych szans w dostępie zarówno do unijnego finansowania, jak i do bezstronnych i skutecznych mechanizmów składania skarg; ***wzywa Komisję do systematycznego kontrolowania dystrybucji funduszy UE, aby zapobiec konfliktom interesów, instrumentalizacji politycznej lub nieprzejrzystości w przydziale funduszy na szczeblu krajowym;***

Poprawka 51

Projekt rezolucji
Ustęp 32

Projekt rezolucji	*Poprawka*
32. ***choć doświadczenia w te dziedzinie są ograniczone, uważa, że system warunkowości jest skutecznym narzędziem*** ochrony interesów finansowych UE przed ryzykiem wynikającym z naruszeń praworządności; nalega ***zatem***, aby system ten był nadal stosowany do całego budżetu UE, w tym do instrumentów opartych na wynikach, tak aby żadna pozycja wydatków UE nie umknęła skutecznej kontroli praworządności; wzywa Komisję do zapewnienia spójnego stosowania rozporządzenia w sprawie warunkowości w odniesieniu do budżetu UE, niezależnie od jego modelu finansowania;	32. ***uważa, że może być zbyt wcześnie na definitywne wypowiedzi o skuteczności tego narzędzia*** ochrony interesów finansowych UE przed ryzykiem wynikającym z naruszeń praworządności ***oraz podkreśla, że tak jak każdy instrument również może być ono ulepszane***; nalega ***jednak***, aby system ten był nadal stosowany do całego budżetu UE, w tym do instrumentów opartych na wynikach, tak aby żadna pozycja wydatków UE nie umknęła skutecznej kontroli praworządności; wzywa Komisję do zapewnienia spójnego stosowania rozporządzenia w sprawie warunkowości w odniesieniu do budżetu UE, niezależnie od jego modelu finansowania;

Poprawka 52

Projekt rezolucji
Ustęp 34

Projekt rezolucji	*Poprawka*
34. wzywa Komisję do pilnego przeglądu wytycznych z 2022 r., aby: bardziej bezpośrednio przeciwdziałać ryzyku przekierowania lub realokacji środków; opublikować metodologię pokazującą krok po kroku, w jaki sposób oblicza się proporcjonalność; zdefiniować „wystarczająco bezpośredni związek" między naruszeniem praworządności a ryzykiem budżetowym; wymagać wyraźniejszych powiązań między naruszeniami a przyjętymi środkami, w tym poprzez bardziej precyzyjne standardy dotyczące tych naruszeń; zapewnić jasne rozwiązania oraz praktyczne kroki na wypadek wystąpienia odwrócenia tendencji;	34. wzywa Komisję do pilnego przeglądu wytycznych z 2022 r., aby: bardziej bezpośrednio przeciwdziałać ryzyku przekierowania lub realokacji środków; opublikować metodologię pokazującą krok po kroku, w jaki sposób ***szacuje lub*** oblicza się proporcjonalność***, a także efektywność środków naprawczych***; zdefiniować „wystarczająco bezpośredni związek" między naruszeniem praworządności a ryzykiem budżetowym***, wraz z praktycznymi przykładami***; wymagać wyraźniejszych powiązań między naruszeniami a przyjętymi środkami, w tym poprzez bardziej precyzyjne standardy dotyczące tych naruszeń ***oraz wyjaśnienie wymagań aktywnego monitorowania***; zapewnić jasne rozwiązania oraz praktyczne kroki na

wypadek wystąpienia odwrócenia tendencji;

Poprawka 53

Projekt rezolucji
Ustęp 35

Projekt rezolucji	*Poprawka*
35. w tym kontekście zachęca Komisję do zrewidowania swojej interpretacji rozporządzenia w sprawie warunkowości jako instrumentu stosowanego w ostateczności oraz do bardziej proaktywnego korzystania z niego, w tym stosowania art. 6 ust. 4, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady proporcjonalności;	35. w tym kontekście zachęca Komisję do ***uszczegółowienia oceny wartości dodanej i ograniczeń poszczególnych narzędzi warunkowości budżetowej,*** zrewidowania swojej interpretacji rozporządzenia w sprawie warunkowości jako instrumentu stosowanego w ostateczności oraz do bardziej proaktywnego korzystania z niego, w tym stosowania art. 6 ust. 4, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady proporcjonalności;

Poprawka 54

Projekt rezolucji
Ustęp 36

Projekt rezolucji	*Poprawka*
36. zwraca się do Komisji, aby w swojej ocenie proporcjonalności systematycznie uwzględniała konsekwencje dla beneficjentów końcowych, zwłaszcza tych mniejszych, takich jak między innymi uniwersytety, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a także aby uwzględniła tę analizę w dokumentacji przekazywanej Parlamentowi na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie warunkowości;	36. zwraca się do Komisji, aby w swojej ocenie proporcjonalności systematycznie uwzględniała konsekwencje dla beneficjentów końcowych, zwłaszcza tych mniejszych, takich jak między innymi uniwersytety, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a także aby uwzględniła tę analizę w dokumentacji przekazywanej Parlamentowi na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie warunkowości; ***zapewniając jednocześnie, aby wymagane zmiany były skutecznie wdrażane przez wszystkie te podmioty w rzeczywistości, a nie tylko w teorii;***

Poprawka 55

Projekt rezolucji
Ustęp 37

Projekt rezolucji	*Poprawka*
37. zwraca się do Komisji o dokonanie przeglądu sposobu, w jaki może ona skutecznie wypełniać swój obowiązek ochrony uzasadnionych interesów finansowych odbiorców końcowych i beneficjentów – w szczególności tych, którzy ponoszą konsekwencje uchybień w zakresie praworządności – w tym poprzez egzekwowanie odpowiednich przepisów rozporządzenia w sprawie warunkowości w odniesieniu do zobowiązań państw członkowskich w zakresie dokonywania płatności; podkreśla, że wszelkie środki podjęte w celu umożliwienia prawowitym odbiorcom końcowym i beneficjentom dalszego dostępu do finansowania UE nie powinny osłabiać stosowania rozporządzenia w sprawie warunkowości; oczekuje pełnego zaangażowania w ten proces;	37. zwraca się do Komisji o dokonanie przeglądu sposobu, w jaki może ona skutecznie wypełniać swój obowiązek ochrony uzasadnionych interesów finansowych odbiorców końcowych i beneficjentów – w szczególności tych, którzy ponoszą konsekwencje uchybień w zakresie praworządności – w tym poprzez egzekwowanie odpowiednich przepisów rozporządzenia w sprawie warunkowości w odniesieniu do zobowiązań państw członkowskich w zakresie dokonywania płatności; ***zwraca się do Komisji o znalezienie sposobów na objęcie funduszy, których to dotyczy, zarządzaniem bezpośrednim lub udostępnienie ich w ramach innych instrumentów lub programów UE wdrażanych w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego, z zapewnieniem w każdym przypadku, aby samorządy lokalne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz małe i średnie przedsiębiorstwa nie ponosiły konsekwencji zawieszenia finansowania w wyniku działań ich rządów krajowych, a jeżeli Komisja dojdzie do wniosku, że wariant ten nie jest wykonalny, powinna wyjaśnić powody tego wniosku;*** podkreśla, że wszelkie środki podjęte w celu umożliwienia prawowitym odbiorcom końcowym i beneficjentom dalszego dostępu do finansowania UE nie powinny osłabiać stosowania rozporządzenia w sprawie warunkowości; oczekuje pełnego zaangażowania w ten proces;

Poprawka 56

Projekt rezolucji
Ustęp 38

Projekt rezolucji	*Poprawka*

38. wzywa Komisję do systematycznego odsyłania do postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i środków przyjętych na podstawie art. 6 rozporządzenia finansowego oraz ***do odsyłania do trwających kontroli*** warunkowości, tak aby państwa członkowskie nie mogły wykorzystywać luk proceduralnych, a interesy finansowe UE były chronione niezależnie od zastosowanego instrumentu prawnego;	38. wzywa Komisję do systematycznego odsyłania do postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i środków przyjętych na podstawie art. 6 rozporządzenia finansowego oraz ***rozporządzenia w sprawie warunkowości, rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, rozporządzenia w sprawie RRF i przyszłego systemu*** warunkowości ***określonego w WRF na lata 2028–2034, a także wszelkich innych odpowiednich narzędzi***, tak aby państwa członkowskie nie mogły wykorzystywać luk proceduralnych, a interesy finansowe UE były chronione niezależnie od zastosowanego instrumentu prawnego;

Poprawka 57

Projekt rezolucji
Ustęp 39

Projekt rezolucji	*Poprawka*
39. uważa, że działaniom zaradczym powinny towarzyszyć zabezpieczenia zapobiegające, w stosownych przypadkach, wystąpieniu podobnych sytuacji w przyszłości;	39. uważa, że działaniom zaradczym powinny towarzyszyć zabezpieczenia zapobiegające, w stosownych przypadkach, wystąpieniu podobnych sytuacji ***lub dalszego regresu pod względem praworządności*** w przyszłości;

Poprawka 58

Projekt rezolucji
Ustęp 40

Projekt rezolucji	*Poprawka*
40. oczekuje, że Komisja podejmie konkretne działania w celu wzmocnienia powiązań między zaleceniami zawartymi w jej rocznych sprawozdaniach na temat praworządności a wsparciem finansowym z budżetu UE, jak przewidziano w pismach określających zadania z 2024 r., skierowanych do komisarzy odpowiedzialnych za budżet i	40. oczekuje, że Komisja podejmie konkretne działania w celu wzmocnienia powiązań między zaleceniami zawartymi w jej rocznych sprawozdaniach na temat praworządności a wsparciem finansowym z budżetu UE, jak przewidziano w pismach określających zadania z 2024 r., skierowanych do komisarzy odpowiedzialnych za budżet i

praworządność; zwraca się do Komisji o przełożenie zaleceń dla poszczególnych krajów, zawartych w jej rocznych sprawozdaniach na temat praworządności, na konkretne kamienie milowe, które będą systematycznie realizowane przez państwa członkowskie i w stosownych przypadkach posłużą jako dowód uzasadniający uruchomienie rozporządzenia w sprawie warunkowości;

praworządność; zwraca się do Komisji o przełożenie zaleceń dla poszczególnych krajów, zawartych w jej rocznych sprawozdaniach na temat praworządności, na konkretne kamienie milowe, które będą systematycznie realizowane przez państwa członkowskie i w stosownych przypadkach posłużą jako dowód uzasadniający uruchomienie rozporządzenia w sprawie warunkowości ***i innych narzędzi; podkreśla, że dla takich kamieni milowych należy wyznaczyć jasne terminy, i wzywa do opracowania odpowiednich wskaźników***;

Poprawka 59

Projekt rezolucji
Ustęp 41

Projekt rezolucji	*Poprawka*
41. podkreśla, że roczne sprawozdanie na temat praworządności opiera się obecnie na czterech filarach, a mianowicie: systemie wymiaru sprawiedliwości, ramach antykorupcyjnych, pluralizmie mediów oraz innych kwestiach instytucjonalnych związanych z mechanizmami kontroli i równowagi; ***przyznaje***, że w sprawozdaniu na temat praworządności z 2025 r. uwzględniono wymiar jednolitego rynku, aby rozwiązać problemy dotyczące praworządności mające wpływ na przedsiębiorstwa i pracowników; podkreśla, że funkcjonujący wymiar sprawiedliwości, silne ramy antykorupcyjne, pluralizm mediów, odpowiednie mechanizmy kontroli i równowagi ***oraz funkcjonujący jednolity rynek*** są ***nierozerwalnie związane z praworządnością***;	41. podkreśla, że roczne sprawozdanie na temat praworządności opiera się obecnie na czterech filarach, a mianowicie: systemie wymiaru sprawiedliwości, ramach antykorupcyjnych, pluralizmie mediów oraz innych kwestiach instytucjonalnych związanych z mechanizmami kontroli i równowagi; ***z zadowoleniem przyjmuje fakt***, że w sprawozdaniu na temat praworządności z 2025 r. uwzględniono wymiar jednolitego rynku, aby rozwiązać problemy dotyczące praworządności mające wpływ na przedsiębiorstwa i pracowników; podkreśla, że funkcjonujący wymiar sprawiedliwości, silne ramy antykorupcyjne, pluralizm mediów, odpowiednie mechanizmy kontroli i równowagi ***to warunki wstępne funkcjonowania jednolitego rynku; zaznacza, że uzupełnieniem tych filarów*** są ***podfilary, które w razie potrzeby należy dalej rozwijać***;

Poprawka 60

Projekt rezolucji
Ustęp 41 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	41a. podkreśla , że coroczne sprawozdanie w przedmiocie praworządności – a w szczególności zawarte w nim zalecenia – powinno być opracowane w taki sposób, aby było w pełni operacyjne i bezpośrednio przydatne do ustalenia, czy uruchomienie rozporządzenia w sprawie warunkowości jest uzasadnione; ponownie wzywa Komisję do wyjaśnienia, od jakiego progu uchybienia wskazane w sprawozdaniu i związane z nimi zalecenia uznaje się za wystarczająco poważne, aby uzasadnić zastosowanie instrumentu finansowego takiego jak rozporządzenie w sprawie warunkowości;

Poprawka 61

Projekt rezolucji
Ustęp 42

Projekt rezolucji	*Poprawka*
42. zauważa, że systematyczne naruszenia praworządności wskazane w filarach rocznego sprawozdania na temat praworządności i mające wystarczająco bezpośredni związek z ochroną budżetu UE powinny prowadzić do uruchomienia mechanizmu warunkowości, zwłaszcza w przypadkach takich jak ***naruszenie***, manipulacja lub faworyzowanie w zaproszeniach do składania ofert i wnioskach dotyczących finansowania ze środków UE, a także nękanie administracyjne naruszające zasadę równego traktowania władz lokalnych i regionalnych, przedsiębiorstw lub innych odbiorców końcowych i beneficjentów oraz ich dostęp do funduszy UE;	42. zauważa, że systematyczne naruszenia praworządności wskazane w filarach rocznego sprawozdania na temat praworządności i mające wystarczająco bezpośredni związek z ochroną budżetu UE powinny prowadzić do uruchomienia mechanizmu warunkowości, zwłaszcza w przypadkach takich jak ***systematyczne naruszenia niezawisłości sędziów***, ***nieskuteczność ram antykorupcyjnych, w tym upolitycznienie działań prokuratury lub najwyższych organów kontroli, brak wdrożenia wyroków lub też*** manipulacja lub faworyzowanie w zaproszeniach do składania ofert i wnioskach dotyczących finansowania ze środków UE, a także nękanie administracyjne naruszające zasadę równego traktowania władz lokalnych i regionalnych, przedsiębiorstw lub innych odbiorców końcowych i

beneficjentów oraz ich dostęp do funduszy UE;

Poprawka 62

Projekt rezolucji
Ustęp 44

Projekt rezolucji	*Poprawka*
44. nalega na ochronę prerogatyw kontrolnych Parlamentu poprzez uprawnienie go do monitorowania spójności w (nie)stosowaniu systemu warunkowości, co zapobiegnie instrumentalizacji politycznej lub nieprzejrzystości; zwraca się do Komisji o przekazanie Parlamentowi skonsolidowanego rocznego wykazu wszystkich decyzji związanych z warunkowością we wszystkich działach budżetu w kontekście rocznej procedury budżetowej;	44. nalega na ochronę prerogatyw kontrolnych Parlamentu poprzez uprawnienie go do monitorowania spójności w (nie)stosowaniu systemu warunkowości ***w ramach istniejących i przyszłych narzędzi***, co zapobiegnie instrumentalizacji politycznej lub nieprzejrzystości; zwraca się do Komisji o przekazanie Parlamentowi skonsolidowanego rocznego wykazu wszystkich decyzji związanych z warunkowością we wszystkich działach budżetu w kontekście rocznej procedury budżetowej;

Poprawka 63

Projekt rezolucji
Ustęp 45 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	45a. Wzywa Komisję do uzgodnienia bezpiecznego kanału komunikacji z właściwymi organami Parlamentu w celu zapewnienia pełnego dostępu do dokumentacji, w tym pełnego tekstu pisemnych powiadomień i wymiany informacji między służbami Komisji a danym państwem członkowskim, w sposób szybki, kompleksowy i proaktywny, przy jednoczesnym zachowaniu poufności;

Poprawka 64

Projekt rezolucji
Ustęp 46

Projekt rezolucji	*Poprawka*
46. wzywa Radę do utrzymania opartego na faktach i obiektywnego procesu oraz do jak najściślejszego trzymania się propozycji Komisji; wzywa ponadto Radę, by nie przeobraziła procesu prowadzącego do przyjęcia środków w ***kartę przetargową***;	46. wzywa Radę do utrzymania opartego na faktach i obiektywnego procesu oraz do jak najściślejszego trzymania się propozycji Komisji***, a w przypadku odejścia od nich przedstawienia wystraczającego uzasadnienia tego stanu rzeczy***; wzywa ponadto Radę, by nie przeobraziła procesu prowadzącego do przyjęcia środków w ***targi polityczne, pozwalające państwu członkowskiemu podlegającemu temu procesowi na wykorzystywanie swojego prawa veta w pilnych decyzjach, które wymagają jednomyślności w Radzie Europejskiej; uważa, że pod rządami obecnego rozporządzenia należy umożliwić przyjęcie nowych środków służących ochronie budżetu UE w uproszczonej formie w ramach tej samej procedury, jeżeli sytuacja, która doprowadziła do przyjęcia środków, nie poprawiła się lub uległa pogorszeniu, a także zapewnić stosowanie tych samych kryteriów merytorycznych i gwarancji***;

Poprawka 65

Projekt rezolucji
Ustęp 47

Projekt rezolucji	*Poprawka*
47. zwraca się do Komisji o utworzenie interaktywnego portalu, który umożliwiłby obywatelom, odbiorcom końcowym i beneficjentom oraz podmiotom gospodarczym śledzenie całego cyklu życia przypadków warunkowości, od powiadomienia do ostatecznego zniesienia środków, by zwiększyć przejrzystość i zapobiegać dezinformacji; w związku z tym wzywa Komisję do publikowania zestawień informacji dotyczących każdego przyszłego działania podejmowanego na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości, określających rodzaj i	47. zwraca się do Komisji o utworzenie interaktywnego portalu, który umożliwiłby obywatelom, ***organizacjom społeczeństwa obywatelskiego,*** odbiorcom końcowym i beneficjentom oraz podmiotom gospodarczym śledzenie całego cyklu życia przypadków warunkowości, od powiadomienia do ostatecznego zniesienia środków, by zwiększyć przejrzystość i zapobiegać dezinformacji; w związku z tym wzywa Komisję do publikowania zestawień informacji dotyczących każdego przyszłego działania podejmowanego na mocy rozporządzenia w sprawie

ocenę naruszeń, wpływ na budżet UE, a w stosownych przypadkach – proporcjonalność proponowanych środków; zwraca się do Komisji o dopilnowanie, by stosowne informacje były przekazywane do zainteresowanych odbiorców końcowych i beneficjentów oraz do szerszej opinii publicznej;	warunkowości, określających rodzaj i ocenę naruszeń, wpływ na budżet UE, a w stosownych przypadkach – proporcjonalność proponowanych środków; zwraca się do Komisji o dopilnowanie, by stosowne informacje były przekazywane do zainteresowanych odbiorców końcowych i beneficjentów oraz do szerszej opinii publicznej;

Poprawka 66

Projekt rezolucji
Ustęp 49

Projekt rezolucji	*Poprawka*
49. wzywa Komisję do wzmocnienia ***jej*** zdolności dochodzeniowych poprzez sporządzenie stałej listy wyspecjalizowanych ekspertów zdolnych do oceny złożonych naruszeń praworządności, co umożliwi szybsze i solidne pod względem technicznym decyzje, oraz do opracowania systemu informatycznego umożliwiającego wykrywanie wzorców lub podobieństw w otrzymanych zgłoszeniach;	49. ***uważa, że Komisja nie rozwinęła jeszcze w pełni zdolności administracyjnych niezbędnych do wdrożenia rozporządzenia; podkreśla, że instytucje UE muszą zapewnić Komisji odpowiednie środki do skutecznego egzekwowania rozporządzenia; w związku z tym*** wzywa Komisję do ***przydzielenia z tego powodu odpowiednich zasobów ludzkich niezbędnych do egzekwowania rozporządzenia w celu*** wzmocnienia zdolności dochodzeniowych ***Komisji*** poprzez sporządzenie stałej listy wyspecjalizowanych ekspertów zdolnych do oceny złożonych naruszeń praworządności, co umożliwi szybsze i solidne pod względem technicznym decyzje, oraz do opracowania systemu informatycznego umożliwiającego wykrywanie wzorców lub podobieństw w otrzymanych zgłoszeniach; ***akcentuje potrzebę ścisłej i ustrukturyzowanej współpracy między odpowiednimi dyrekcjami generalnymi Komisji, w szczególności Dyrekcją Generalną ds. Budżetu i Dyrekcją Generalną ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, w celu zapewnienia spójności i komplementarności w stosowaniu rozporządzenia;***

Poprawka 67

Projekt rezolucji
Ustęp 51 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	51a. ponawia propozycję ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych w oparciu o wniosek Parlamentu z 2020 r.; podkreśla, że mechanizm ten powinien być regulowany porozumieniem międzyinstytucjonalnym między Parlamentem, Komisji i Radą, posiadać roczny cykl monitorowania wartości UE obejmujący wszystkie aspekty art. 2 TUE, i powinien mieć zastosowanie jednakowo, obiektywnie i sprawiedliwie do wszystkich państw członkowskich i krajów kandydujących, a także korzystać ze wsparcia zespołu niezależnych ekspertów przygotowujących zalecenia i łączących je z narzędziami budżetowymi i innymi narzędziami egzekwowania, a także wzmacniać kontrolę ze strony Parlamentu; podkreśla, że chociaż znacznie rozszerzono zestaw dostępnych dla UE narzędzi praworządności, ich skuteczność zależy od spójnego i konsekwentnego stosowania we wszystkich instytucjach UE; zwraca uwagę na potrzebę ustanowienia w międzyczasie europejskiego semestru na rzecz praworządności, o wyraźnej strukturze z ustalonymi celami pośrednimi i aktywnym udziałem wszystkich instytucji Unii; zwraca uwagę, że chociaż początkowo Europejski Semestr Praworządności koncentrował się na praworządności, powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby można go było stopniowo rozszerzać na wszystkie wartości zapisane w art. 2 TUE, co zapewni kompleksowe i spójne podejście do ochrony wartości UE; zaznacza, że ten coroczny cykl musi opierać się na solidnych, obiektywnych wskaźnikach i jasno wskazywać, że naruszenia praworządności nigdy nie są nieistotne, a

wszelkie niepokojące ustalenia w tych kwestiach powinny mieć rzeczywiste konsekwencje, analogicznie do mechanizmu europejskiego semestru stosowanego w dziedzinie finansów publicznych;

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Sprawozdawca komisji opiniodawczej oświadcza na swoją wyłączną odpowiedzialność, że nie ujął w swojej opinii żadnych informacji od przedstawicieli grup interesu objętych zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości[1] ani od przedstawicieli organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad, których należy wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

[1] Porozumienie międzyinstytucjonalne z maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości (Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	5.11.2025
Wynik głosowania końcowego	+ : 52 - : 21 0 : 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Malik Azmani, Pernando Barrena Arza, Nicolas Bay, Ioan-Rareş Bogdan, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Jaroslav Bžoch, Mélissa Camara, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Alessandro Ciriani, Paulo Cunha, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Evin Incir, Paolo Inselvini, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Assita Kanko, Fabienne Keller, Mary Khan, Moritz Körner, András László, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Erik Marquardt, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Emil Radev, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Petra Steger, Cecilia Strada, Tineke Strik, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Anja Arndt, Konstantinos Arvanitis, David Casa, Kinga Gál, Geadis Geadi, Nikola Minchev, Dolors Montserrat, Javier Moreno Sánchez, Leoluca Orlando, Maria Walsh, Maciej Wąsik
Posłowie, o których mowa w art. 216 ust. 7 Regulaminu, obecni podczas głosowania końcowego	Isabel Benjumea Benjumea, Robert Biedroń, Henrik Dahl, Elisabetta Gualmini, Martine Kemp, Stefan Köhler, Judita Laššáková, Miriam Lexmann, André Rodrigues, Marjan Šarec

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

52	+
PPE	Benjumea Benjumea Isabel, Bogdan Ioan-Rares, Brejza Krzysztof, Casa David, Chinnici Caterina, Cunha Paulo, Dahl Henrik, Düpont Lena, Kemp Martine, Köhler Stefan, Lenaers Jeroen, Mertens Verena, Montserrat Dolors, Morano Nadine, Pedro Ana Miguel, Radev Emil, Tobé Tomas, Walsh Maria, Zarzalejos Javier
Renew	Al-Sahlani Abir, Azmani Malik, García Hermida-Van Der Walle Raquel, Keller Fabienne, Körner Moritz, McNamara Michael, Minchev Nikola, Sarec Marjan, Wilmès Sophie
S&D	Biedron Robert, Gualmini Elisabetta, Incir Evin, Kaljurand Marina, Laurent Murielle, Mendes Ana Catarina, Moreno Sánchez Javier, Nemec Matjaz, Rodrigues André, Sippel Birgit, Strada Cecilia, Vigenin Kristian, Zan Alessandro
The Left	Antoci Giuseppe, Arvanitis Konstantinos, Barrena Arza Pernando, Galán Estrella, Salis Ilaria
Verts/ALE	Asens Llodrà Jaume, Bricmont Saskia, Camara Mélissa, Marquardt Erik, Orlando Leoluca, Strik Tineke

21	-
ECR	Bay Nicolas, Ciriani Alessandro, Geadi Geadis, Inselvini Paolo, Kaminski Mariusz, Kanko Assita, Wasik Maciej, Weimers Charlie
ESN	Arndt Anja, Khan Mary, Uhrík Milan
NI	Lassáková Judita
PfE	Buxadé Villalba Jorge, Bzoch Jaroslav, Ceccardi Susanna, Ehlers Marieke, Gál Kinga, László András, Leggeri Fabrice, Steger Petra, Vandendriessche Tom

1	0
PPE	Lexmann Miriam

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się